

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 25 maart 2025 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van een gastroscopie.

Bij de adviesaanvraag heeft de SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op medisch-specialistische zorg omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoekster op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Er is een BIG-geregistreerde medisch adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoekster

Verzoekster, bekend met diabetes en hart- en vaatziekten, krijgt tijdens een verblijf in Turkije plotselinge ernstige maagklachten. Ze bezoekt op 7 juni 2024 een ziekenhuis in Turkije. Uit het consultverslag van het ziekenhuis in Turkije blijkt dat verzoekster al twintig jaar last heeft van aanhoudende misselijkheid en braken van het gegeten voedsel. Er wordt bij verzoekster een lichamelijk onderzoek uitgevoerd, maar hieruit blijkt niet dat er bijzonderheden zijn. De voorlopige diagnose is 'R11 - Misselijkheid en braken'. Op dezelfde dag vindt er een gastroscopie met endoscopische biopsie plaats.

Uit het dossier blijkt verder dat verzoekster na haar verblijf in Turkije door de huisarts wordt verwezen naar de poli gastro-enterologie Acibadem International Medical Center in Amsterdam. In het consultverslag van 25 augustus 2024 van de internist wordt beschreven dat verzoekster vanaf april 2024 niet of nauwelijks haar bed meer uit komt vanwege aanhoudende misselijkheid, ongewild 10 kilogram is afgevallen en last heeft van nachtzweeten. Ook blijkt uit het dossier dat verzoekster op 1 mei 2024 een echografie heeft gehad bij DC Klinieken in Schiedam in verband met pijn aanvallen in haar rechterbovenbuik, status na cholecystectomie. De uitgevoerde echo laat geen afwijkingen zien. De radioloog geeft in het verslag aan dat er een indicatie is voor een gastroscopie.

Verweerder vergoedt de in Turkije uitgevoerde gastroscopie niet, omdat acute maagklachten geen medische indicatie zijn voor een spoedgastroscopie. Verweerder heeft in de afwijzingsbrief een print geplaatst van de absolute en relatieve indicaties voor gastroscopie zoals vermeld in de NHG-standaard.

Verweerder concludeert dat uit de medische stukken van verzoekster niet blijkt dat er sprake was van één van de in de NHG-standaard genoemde indicaties.

Juridisch kader

Op grond van artikel 2.4, lid 1, van het Besluit zorgverzekering (Bzv) omvat geneeskundige zorg, zorg zoals onder meer medisch specialisten die plegen te bieden. Verder geldt dat de zorg moet voldoen aan 'de stand van de wetenschap en praktijk'.¹ Dit criterium bepaalt of een specifieke behandeling behoort tot het verzekerde pakket.

Nadat is vastgesteld dat een behandeling als een verzekerde prestatie is aan te merken, dient te worden vastgesteld of een individuele verzekerde naar inhoud en omvang redelijkerwijs is aangewezen op de prestatie.² Dit betekent dat er een koppeling moet zijn tussen de zorgbehoefte (de medische indicatie) en de zorg die geleverd wordt. Het gaat derhalve om de vraag of in het individuele geval de verlangde zorg het aangewezen middel is om in het gezondheidstekort van de verzekerde te voorzien.

Beoordeling

De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

NHG-Standaard Maagklachten

De NHG-standaard Maagklachten beschrijft de indicaties voor een gastroscopie in het kader van maagklachten.³ Een absolute indicatie voor gastroscopie betreft de aanwezigheid van alarmsymptomen voor een maligniteit. Relatieve indicaties zijn persisterende of recidiverende maagklachten in afwezigheid van alarmsymptomen en H. pylori bij een verhoogd risico op maag- en slokdarmcarcinoom, maagklachten bij een patiënt die een eerstegraads familielid heeft met maagcarcinoom, of gewenste diagnostische zekerheid.

Beoordeling

Hoewel de radioloog in het verslag van 1 mei 2024 van de echo heeft aangegeven dat er een indicatie bestond voor gastroscopie, wordt de reden hiervoor niet toegelicht. Nu de toelichting ontbreekt, kan er op basis van dit verslag niet worden geconcludeerd dat er een indicatie was voor een gastroscopie conform de NHG-standaard Maagklachten.

Uit de medische correspondentie in het dossier blijkt dat verzoekster op 7 juni 2024 in Turkije een plotselinge toename van misselijkheid met af en toe braken ervaarde. Er vindt dezelfde dag een gastroscopie plaats. In het verslag hiervan worden geen absolute of relatieve indicaties genoemd conform de NHG-standaard Maagklachten. Ook is een gastroscopie bij de voorlopige diagnose van de arts, 'R11 - Misselijkheid en braken', niet geïndiceerd voor het verkrijgen van gewenste diagnostische zekerheid.

Pas in de brief van de internist van 25 augustus 2024 wordt een alarmsymptoom benoemd, mogelijk duidend op een absolute indicatie voor gastroscopie; het ongewild gewichtsverlies van tien kilogram sinds april 2024.

¹ Art. 2.1 lid 2 Bzv

² Art. 2.1 lid 3 Bzv

³ NHG-standaard Maagklachten, Nederlands Huisartsen Genootschap, voor het laatst aangepast: september 2021, te raadplegen via: <https://ichtlijnen.nhg.org/standaarden/maagklachten#volledige-tekst-aanvullend-onderzoek>

Een indicatie moet echter worden gesteld voorafgaand aan de te leveren zorg. Aangezien de gastroscopie op 7 juni 2024 is uitgevoerd, zonder dat er op dat moment de indicatie is vastgelegd, kan niet worden geconcludeerd dat er toen een indicatie bestond voor een gastroscopie conform de NHG-standaard Maagklachten.

Conclusie

Op basis van de beschikbare informatie in het dossier kan niet worden vastgesteld dat verzoekster een indicatie had voor een gastroscopie, voorafgaand aan het uitvoeren daarvan op 7 juni 2024. Verzoekster was daarom niet redelijkerwijs aangewezen op deze zorg.

Het advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende:

Verzoekster had geen (verzekerings)indicatie voor een gastroscopie op 7 juni 2024.